

Η σημασία και η στρατηγική αντιμετώπισης της πρώιμης COVID-19

Σε άρθρο γνώμης στο έγκυρο ιατρικό περιοδικό JAMA ο Διευθυντής του Εθνικού Ινστιτούτου Αλλεργίας και Λοιμωδών Νοσημάτων (NIAID) Anthony S. Fauci και οι συνεργάτες του επικεντρώνονται στην ανάγκη που υπάρχει για θεραπείες που θα απευθύνονται σε ασθενείς με πρώιμη λοίμωξη COVID-19. Όπως τονίζουν, η θεραπεία των ατόμων αυτών νωρίς κατά τη διάρκεια της μόλυνσης με τον SARS-CoV-2, θα επιταχύνει την ανάρρωσή τους, θα μειώσει την πιθανότητα να αναπτύξουν σοβαρές επιπλοκές και να μειώσει την πίεση στα σύστημα υγειονομικής περίθαλψης. Οι Καθηγητές της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Ευστάθιος Καστρίτης** και **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα δεδομένα αυτού του άρθρου.

Παρά το γεγονός ότι νωρίς κατά τη μόλυνση και την πρώτη φάση της λοίμωξης αντιμετώπισαν μόνο ήπια συμπτώματα, πολλοί ασθενείς με COVID-19 θα εμφανίσουν σοβαρή ασθένεια που θα οδηγήσει σε νοσηλεία. Επίσης, ορισμένοι θα χρειαστούν μακρά περίοδο ανάρρωσης και θα αναπτύξουν επιπλοκές όπως μακροχρόνια κόπωση, ψυχικές διαταραχές και προβλήματα με τη λειτουργία της καρδιάς και των πνευμόνων.

Έτσι, ενώ αρκετές θεραπείες όπως το remdesivir και η δεξαμεθαζόνη είναι είτε διαθέσιμες είτε βρίσκονται σε κλινική ανάπτυξη για ασθενείς με σοβαρή COVID-19, **χρειάζονται επειγόντως θεραπείες που να μπορούν να χορηγηθούν νωρίς κατά τη διάρκεια της λοίμωξης για την πρόληψη της εξέλιξης της νόσου και των μακροπρόθεσμων επιπλοκών.**

Αρκετά αντιϊικά φάρμακα είτε εγκεκριμένα ή σε ανάπτυξη για άλλες ιογενείς λοιμώξεις, όπως ο ιός HIV, ο ιός της ηπατίτιδας C και Ebola, βρίσκονται υπό μελέτη για την έγκαιρη θεραπεία του COVID-19. Παραδείγματα αντιϊκών σε δοκιμές για έγκαιρη θεραπεία της COVID-19 είναι το MK-4482 (EIDD-2801), ένας ριβονουκλεοσιδικός αναστολέας, χορηγούμενος από το στόμα, που αναπτύχθηκε αρχικά για τη γρίπη (NCT04575597). Το SNG001, είναι μια νεφελοποιημένη μορφή ιντερφερόνης-β 1α (χορηγείται με εισπνοή) που αναπτύχθηκε για ιογενείς λοιμώξεις σε ασθενείς με χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια (NCT04385095). Το camostat mesylate, ένας αναστολέας πρωτεάσης εγκεκριμένος για τη θεραπεία της χρόνιας παγκρεατίτιδας επίσης δοκιμάζεται.

Τα ανοσοτροποποιητικά φάρμακα εξετάζονται εκτενώς για τη θεραπεία της μέτριας έως σοβαρής COVID-19 και παρόλο που αυτοί οι παράγοντες είναι λιγότερο πιθανό να είναι τόσο ευεργετικοί όσο τα αντιϊικά κατά την πρώιμη λοίμωξη, αυτή η προσέγγιση διερευνάται επίσης για την αντιμετώπιση της πρώιμης, ήπιας ασθένειας. Επιπλέον, δοκιμάζονται προσεγγίσεις για την πρόληψη ορισμένων από τις πιο σοβαρές επιπλοκές της COVID-19.

Αναπτύσσονται επίσης ειδικές προσεγγίσεις έναντι του SARS-CoV-2, όπως αντιϊκά αντισώματα. **Προϊόντα πλάσματος από αναρρώσαντες ασθενείς, υπεράνοση γ-σφαιρίνης και πολυκλωνικά αντισώματα δοκιμάζονται σε ένα ευρύ φάσμα κλινικών μελετών, που περιλαμβάνουν και ασθενείς με ήπια έως μέτρια νόσο.** Επιπλέον, **μονοκλωνικά αντισώματα** αναπτύσσονται από διάφορες εταιρείες και ακαδημαϊκούς ερευνητές. Κλινικές δοκιμές πρώιμης φάσης έδειξαν πολλά υποσχόμενα πρώιμα αποτελέσματα, κυρίως σε ασθενείς με πρώιμη ή μέτριας βαρύτητας νόσο.

Δεδομένης της διάρκειας και της σοβαρότητας της πανδημίας της COVID-19, δικαιολογούνται επίσης οι επενδύσεις σε στοχευμένες προσεγγίσεις σχεδιασμού νέων φαρμάκων για την έγκαιρη θεραπεία. Αν και αυτή η προσέγγιση θα είναι μακρά και πιο δαπανηρή από την διερεύνηση της πιθανής δράσης ήδη υπαρχόντων φαρμάκων, η

ανακάλυψη νέων **στοχευμένων αντιϊκών φαρμάκων** μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμη όχι μόνο για την COVID-19, αλλά και σε μελλοντικές πανδημίες. Μαθήματα μπορούν να αντληθούν από την επιτυχή ανάπτυξη αντιϊκών έναντι άλλων ιών όπως ο HIV και η ηπατίτιδα C. Με αυτούς τους ιούς, μπορεί να απαιτούνται συνδυασμοί αντιϊκών για την πιο αποτελεσματική θεραπεία και για να αποφευχθεί η ανάπτυξη αντοχής.

Για μια τέτοια παρέμβαση σε ασθενείς με ήπια νόσο, όμως, απαιτείται συνεχής έρευνα για την βελτίωση των υπαρχόντων και μελλοντικών υποψήφιων θεραπειών ενώ θα πρέπει αυτές οι θεραπείες να χορηγούνται εύκολα και να διατίθενται ευρέως με χαμηλό κόστος, καθώς θα απευθυνθούν σε μεγάλο πληθυσμό ασθενών.